

Ds. A. Moerkerken : Verklaring H.C. Zondag 7

Kerkverband : Gereformeerde Gemeenten

Overgenomen uit : ONS TROOSTBOEK

Uitgeverij : Den Hertog - Houten

HET ZALIGMAKEND GELOOF

Psalm 116:6 en 7

Lezen: Johannes 3:22-36

Psalm 27:1 en 7

Psalm 68:10

Psalm 2:7

Geliefden,

De stof voor onze overdenking vindt u in Zondag 7:

Vraag 20: Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden?

Antwoord: Neen zij, maar alleen degenen die Hem door een waar geloof worden ingelijfd en al Zijn weldaden aannemen.

Vraag 21: Wat is een waar geloof?

Antwoord: Een waar geloof is niet alleen een stellig weten of kennis, waardoor ik alles voor waarachtig houd wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft, maar ook een vast vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om de verdienste van Christus wil.

Vraag 22: Wat is dan een christen nodig te geloven?

Antwoord: Al wat ons in het Evangelie beloofd wordt, hetwelk ons de Artikelen van ons algemeen en ongetwijfeld christelijk geloof in een hoofdsom leren.

Vraag 23: Hoe luiden die Artikelen?

Antwoord: 1. Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des hemels en der aarde.
2. En in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onzen Heere;
3. Die ontvangen is van den Heiligen Geest, geboren uit de maagd Maria;
4. Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle;

5. ten derden dage wederom opgestaan van de doden;
6. opgevaren ten hemel, zittende ter rechterhand Gods des almachtigen Vaders;
7. vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden.
8. Ik geloof in den Heiligen Geest.
9. Ik geloof een heilige, algemene christelijke Kerk, de gemeenschap der heiligen;
10. vergeving der zonden;
11. wederopstanding des vleses;
12. en een eeuwig leven.

Zondag 7 spreekt ons van: *Het zaligmakend geloof*. We willen met elkaar drie dingen bezien:

1. Dat geloof verbindt aan Christus;
2. Dat geloof grondt zich op Gods Woord;
3. Dat geloof wordt verwoord in de belijdenis.

1. Dat geloof verbindt aan Christus

Een van de kernzondagen van ons Troostboek is aan de beurt van behandeling. In Zondag 7 wordt het geloof beschreven in zijn wezen. In Zondag 23 wordt het geloof beschreven in zijn welwezen. Om die woorden 'wezen' en 'welwezen' wat te verduidelijken, het volgende:

Wanneer een mens wekenlang niet gegeten heeft, dagenlang niet gedronken heeft en ernstig ziek is, zodat we hem bijna niet meer als een mens kunnen herkennen, is hij toch nog een mens in zijn wezen. Heeft de mens daarentegen goed gegeten en gedronken en is hij gezond, dan is hij in zijn welwezen. Het is slechts een beeld om te vergelijken wat onze vaders hebben bedoeld. Zondag 23 beschrijft ons de rechtrvaardigmaking van de zondaar voor God, het geloof in zijn welwezen, de christen in zijn verzekerd vertrouwen. Zondag 7 echter beschrijft ons het geloof in zijn wezen. Met andere woorden: wat in Zondag 7 beleden wordt, dat zal elk kind Gods kennen. Waar dit gemist wordt, wordt het geloof gemist, daar wordt alles gemist. We hopen er straks nog op terug te komen.

Wanneer we vraag 20 bezien, lezen we daarin een stelling en een vraag. 'Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig, gelijk zij door Adam zijn ver-

doemd geworden?’ Als we goed lezen, wordt hier wat uitgesproken, wat gesteld en er wordt iets gevraagd.

Wat wordt er dan uitgesproken? Dat alle mensen door Adam zijn veroordeeld geworden. Door Adam. Natuurlijk wil de onderwijzer niet zeggen dat Adam alle mensen veroordeeld heeft, maar hij bedoelt: ‘in Adam’ of ‘door Adams val’ of ‘door Adams zonde’ zijn alle mensen veroordeeld. Nee, niet veroordeeld, maar dat ontzaglijk geladen woord ‘verdoemd’ wordt hier gebruikt. Dat ziet op het Goddelijk, eeuwig oordeel. Het wordt verder niet bewezen dat alle mensen in Adam veroordeeld zijn. Dat hoeft niet bewezen te worden, want dat is genoegzaam geleerd in Zondag 3 en de daaropvolgende Zondagen. Alle mensen zijn door of in Adam veroordeeld. We hebben het de afgelopen weken met elkaar beluisterd vanaf Zondag 3. Dat het schriftuurlijk is, behoeft geen betoog. We lezen in Romeinen 5 vers 18: ‘Zo dan, gelijk door één misdaad de schuld gekomen is over alle mensen tot veroordening...’ Er wordt dus letterlijk aangehaald wat de Schrift belijdt.

Er wordt ook nog iets gevraagd: ‘Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig?’ Deze vraag steekt plotseling de kop op in onze Catechismus. In Zondag 6 hebben we beluisterd hoe rijk het Evangelie is dat door de patriarchen en de profeten verkondigd werd, door de ceremoniën van het Oude Testament verbeeld, door de profeten gepredikt en ten laatste in Gods eniggeboren Zoon vervuld. We hebben iets gehoord van de opgaande Zon der gerechtigheid. Dat Hij de Kerk gegeven is tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en tot een volkomen verlossing. Maar... voor wie is dit nu? ‘Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig?’

In vraag 20 wordt de leer van de algemene verzoening door onze Heidelberger bestreden. Dat is nodig. Die leer van de algemene verzoening komt steeds opnieuw op. Er is ook de leer van de alverzoening. Veel erger nog dan de leer van de algemene verzoening. De leer van de alverzoening zegt dat niet alleen alle mensen zalig zullen worden, maar alle schepselen. Dat betekent dus ook de duivelen! Origenes, een oude ketter in de vroege kerkgeschiedenis, heeft het als een van de eersten geleerd. Die leer ging er wel in, hoewel de kerk huiverde voor de gedachte dat zelfs de satan eenmaal nog behouden zou worden. Origenes is dan ook als een ketter veroordeeld.

De leer van de algemene verzoening gaat niet zo ver. De leer van de algemene verzoening zegt alleen maar dat Christus Zijn bloed voor alle mensen heeft gestort. De duivelen worden volgens de leer van de algemene verzoening niet

zalig. Of alle mensen zalig worden, daar zijn de meningen verdeeld over. Maar in één ding stemmen ze allemaal overeen, namelijk dat de Heere Jezus Zijn bloed gegeven zou hebben voor alle mensen, voor iedereen. De leer van de algemene verzoening is oud en splinternieuw. Bij oud denken we aan Pelagius, een ketter uit de vierde eeuw. We denken aan de socinianen, kettters uit de tijd van Calvijn. De remonstranten hebben ons vaderland beroerd in het begin van de zeventiende eeuw. Maar in onze tijd hoeven we alleen maar te noemen het Leger des Heils. Ik heb verder alle respect voor hun maatschappelijk werk. Ze rapen soms op uit de goot van de samenleving wat wij zouden laten liggen. Ze maken ons daarin beschaamd. Maar niettemin, ze helpen de mensen van de regen in de drup. De leer die ze brengen, is de leer van de algemene verzoening.

De pinksterbeweging van onze tijd leert ook dat Jezus ieder liefheeft. Denk ook aan de grote evangelische bewegingen van onze dagen. We kunnen ook denken aan Karl Barth, die door sommigen genoemd is 'de reformator van de twintigste eeuw', maar die een levensgevaarlijke leer gebracht heeft, ook in de kerk van Nederland. Volgens Barth heeft God niemand verworpen dan alleen Zijn eigen Zoon op Golgotha. Daarna heeft Hij Zijn eigen Zoon ook weer aangenomen. Maar vooral denken wij aan evangelische groeperingen, die op jonge mensen vaak veel invloed hebben, maar waar doorheen toch een ader loopt van deze algemene verzoening. Het is echt niet uit de tijd om hiertegen te waarschuwen. Het is springlevend.

'Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig?' Heeft de Heere Jezus Zijn bloed voor allen gestort? Natuurlijk heeft ook deze ketter zijn letter. Ook deze stromingen beroepen zich op Gods Woord. Ze noemen de tekst uit Johannes 3 vers 16: 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.' Romeinen 5 wordt ook vaak aangehaald. Ik heb u zojuist de tekst genoemd: 'Zo dan, gelijk door één misdaad de schuld gekomen is over alle mensen tot verdoemenis...' Maar Paulus gaat verder: 'alzo ook door één rechtvaardigheid komt de genade over alle mensen tot rechtvaardigmaking des levens.' Ziet u? Alle mensen verdoemd - alle mensen zalig. Zo beroept men zich op schriftplaatsen. God wil dat alle mensen zalig worden, zo zegt men (2 Tim. 4). 1 Korinthe 15 vers 21 en 22 wordt genoemd: 'Want dewijl de dood door een mens is, zo is ook de opstanding der doden door een Mens. Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.' Is dat niet duidelijk genoeg?

Toch is het niet moeilijk. Als we het geheel van de Heilige Schrift eerbiedigen en voor de hele Schrift buigen, niet voor een paar teksten, maar voor heel het Woord van God, dan is het niet moeilijk om van de leer der algemene verzoening te zeggen: Nee, deze leer is niet uit God! Als Johannes zegt in Johannes 3: 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft', dan gaat hij weer verder en dan zegt hij: 'opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.' Dat duidt op de noodzakelijkheid van het geloof. En als Paulus in Romeinen 5 zegt dat alle mensen verdoemd zijn geworden, maar dat ook de genade tot alle mensen is doorgegaan, dan bedoelt hij met alle mensen die verdoemd zijn geworden, allen die in het werkverbond in Adam begrepen waren en met allen die zalig zullen worden degenen die in het genadeverbond in Christus begrepen zijn. Dan gaat het om de uitverkoren Kerk.

Gemeente, dat de Heere Jezus Zijn bloed niet voor alle schepselen vergoten heeft, is ons uit het geheel van de Schrift duidelijk. We zeggen dat niet om op de genade te beknibbelen. We zeggen dat niet om de genade te kleineren en te bekorten. Dat verwijt maakt de drijver van de algemene verzoening ons wel. 'Het wordt bij jullie zo eng voorgesteld', zo zegt men dan, 'wij zijn ruim! Jezus neemt de zondaars aan, roept dit troostwoord toe aan allen. Dat is ruim! Jullie met de prediking van de uitverkiezing. Jullie beknotten en bekorten de genade.' Maar nee, gemeente, wij beknotten de genade niet. Maar als wij zouden leren dat de Heere Jezus voor iedereen stierf en dat Hij Zijn dierbaar bloed voor alle mensen vergoten heeft, hoe komt het dan dat vele mensen zich walgend van Hem afkeren? Hoe komt het dan dat de ervaring alleen al leert dat duizenden mensen als vijanden van God en van Christus sterven? Zou dat dan betekenen dat de Heere Jezus wel voor iedereen geleden heeft, maar dat Hij blijkbaar niet bij machte is om ieder mens zalig te maken? Zou dat dan betekenen dat Hij wel een Middelaar van verdienste is, maar niet van toepassing? Nee! Hoe zegt Hij het Zelf? 'Ik ben de goede Herder; de goede herder stelt zijn leven voor de schapen.' Hij zegt in Zijn Woord dat Hij Zijn bruidsgemeente liefgehad heeft en dat Hij Zijn bloed en Zijn leven gaf voor degenen die Hem van de Vader gegeven zijn.

'Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig?' Als wij het antwoord hadden moeten geven, hadden we misschien gezegd: 'Nee, niet alle mensen worden door Christus zalig, maar alleen degenen die in Hem geloven.' Alleen degenen die in Hem geloven. Staat dat er dan niet? Nee! Er staat net iets

anders, luister maar: 'Neen zij, maar alleen degenen die Hem door een waar geloof worden ingelijfd', en daarna 'en al Zijn weldaden aannemen.' Het gaat dus om 'worden ingelijfd.' Ziet u dat onze Catechismus hier een onderscheid maakt tussen de inlijving in Christus en het aannemen van Christus? Ziet u dat het geen bedompt leerstuk van de Gereformeerde Gemeenten is, dat het geen sombere leer is van het calvinisme alleen, maar ziet u dat het naar onze confessie is, naar onze Catechismus, naar onze belijdenis, ja, naar het Woord Gods? Vóór iemand Christus zal aannemen, zal er eerst een inlijving in Christus aan voorafgaan. Dus: een Godsdaad. Zo staat het er. 'Alleen degenen die Hem door een waar geloof worden ingelijfd.' Wórdend ingelijfd, dat is dus de lijdende vorm. Er staat niet 'allen die zichzelf inlijven', maar er staat 'degenen die Hem worden ingelijfd.'

Door wie worden ze ingelijfd? Door de Heilige Geest. Door de hemelse Landman, de Vader, Die de ranken alleen in de Wijnstok inlijft. 'Alleen degenen die Hem worden ingelijfd door een waar geloof.' Dus, het geloof verbindt aan Christus. De Heilige Geest gaat in het uur van Gods welbehagen de uitverkoren zondaar afsnijden van de wortel van Adam waarin hij geboren is en waarin hij leeft, en Hij gaat hem inplanten, inenten, inlijven in de wijnstok Christus. Het middel waardoor Christus en de verkoren zondaar verenigd worden, is het ware geloof. Dat is dus het instrument, dat is de verbindingsschakel, dat is het wat gemeenschap geeft aan Christus. De Heilige Geest plant dat geloof in de wedergeboorte in het hart en in datzelfde ogenblik krijgt de zondaar deel aan Christus en aan Zijn weldaden, aan Zijn gaven en aan Zijn goederen. Dan zal er ook alleen een aannemen kunnen zijn. 'En al Zijn weldaden aannemen.'

Die inlijving is een werk Gods, maar ook aan elke aanneming zal een Godswerk voorafgaan. De inlijving is een eenzijdig, soeverein werk van de Heilige Geest, maar ook het aannemen van Christus en alles wat Hij verwierf, is een vrucht van het werk van de Heilige Geest. 'Een mens kan geen dingen aannemen, zo het hem uit de hemel niet gegeven is', zo zegt Johannes de Doper.

Het geloof verbindt aan Christus.

2. Dat geloof grondt zich op Gods Woord

We lezen in vraag 21: 'Wat is een waar geloof?' Iemand zou kunnen zeggen: 'U moet niet overal dat woordje 'waar' bij gebruiken. Een waar geloof, een waarachtige bekering. Dat is allemaal dubbelop. Het geloof is toch altijd waar en de bekering is toch vanzelfsprekend waar?' Zou het zo zijn, gemeente? Zou er geen

onwaar geloof zijn? Zegt ons de Heilige Schrift niet ergens dat sommigen van het geloof schipbreuk hebben geleden? Dat staat er toch ook? In Handelingen 8 lezen we toch ook dat Simon de tovenaer (uit wiens hele leven bleek dat hij een vijand was en bleef) geloofde? Simon geloofde ook.

En wat de bekering betreft: zou elke bekering waar zijn? Spreekt Gods Woord niet van de bekering van een Orpa, die meeging uit Moab, maar bij de grens wederkeerde? Lees ik niet van Demas, die de tegenwoordige wereld liefgekregen had? Van Saul, die onder de profeten was en niettemin in zijn eigen zwaard viel? En lees ik niet in Gods Woord dat de droefheid naar God alleen een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid?

Onze Catechismus is niet zo bang voor dat woordje 'waar'. De opstellers hebben het er als een vlammende waarschuwing in gezet voor ieder van ons. 'Wat is een waar geloof?' Evenals ze in Zondag 33 straks zullen vragen: 'In hoeveel stukken bestaat de waarachtige bekering van de mens?' Ze wisten goed dat er ook andere bekeringswijzen zijn. 'Wat is een waar geloof?' Paulus schrijft in zijn brief aan de Thessalonicenzen dat het geloof niet aller is. En in zijn brief aan de gemeente van Korinthe schrijft hij zo waarschuwend: 'Onderzoekt uzelf of gij in het geloof zijt.' Ook zo opmerkelijk. Hij zegt niet dat ze moeten onderzoeken of ze geloven, want iedere Korinthiër had wel eens iets geloofd. Wij geloven allemaal wel eens wat. Maar Paulus roept op om te onderzoeken of ze 'in hét geloof' zijn, in het ware geloof. Ze moeten zichzelf beproeven. Is er dan ook nog een ander geloof dan dit ware geloof? U neemt het mij niet kwalijk dat ik op dit moment niet uitvoerig ga spreken over wat het historisch geloof, het tijdgeloof en het wondergeloof is. We horen dat toch allemaal te weten. De schriftuurlijke voorbeelden zijn er van Simon de tovenaer en van koning Agrippa, van wie Paulus zei: 'Geloofst gij, o koning Agrippa, de profeten? Ik weet, dat gij ze gelooft.' Hij was bijna bewogen een christen te worden, maar hij leefde toch verder. We weten van het tijdgeloof. Gods Woord zegt dat het zaad op de steenachtige plaatsen viel, waar het terstond opging, omdat het geen diepte van aarde had. Maar wanneer er verdrukking of vervolging komt, dan verbrandt het en het verdort.

'Wat is een waar geloof?' Als we het antwoord bezien, dan moeten we er oog voor hebben dat de ouden gezegd hebben dat er verschil is tussen de hebbelijkheid en de dadelijkheid van het geloof. Er is verschil tussen de planting van het geloof en de oefeningen. Begrijpen jullie dat, jongens en meisjes? Ik zal het voor jullie nog duidelijker zeggen. In november kun je een bloembol in de tuin planten.

Jullie hebben allemaal wel eens een bloembol gezien. Daar zit geen kleur aan, geen stengel, geen bladeren, geen reuk. Er is niets aan te zien. En toch zit heel die bloem er al in. De kleuren, de stengel, de bladeren, het stuifmeel, de kelk, de geur zelfs. Alles zit in die bol begrepen maar je ziet het niet. Die bol gaat de aarde in en verdwijnt een hele tijd. Het is net of er niets in de grond zit. Je vergeet het. Maar dan, in het voorjaar, zie je ineens een groen sprietje opkomen. Dat is er niet bijgevoegd, dat komt uit die bol. Er komt een stengeltje en langzaam aan ga je de kleur zien die die bloem zal krijgen. En als het wat later is, het heeft geregend en de zon heeft geschinen, dan staat er een tulp of welke bloem dan ook. Zo is het nu ook met het geloof.

Nog een beeld? Een klein kind van een paar uur oud heeft oogjes, als het gezond is. Het kan die oogjes ook al opendoen maar het kindje ziet je niet. Het heeft oogjes, maar het zien komt later. Een mens kan oren hebben, maar dat hij niet hoort. Er is verschil tussen het gehoor en het horen. Er is verschil tussen het gevoel en het voelen. Er is verschil tussen de reuk en het ruiken, tussen de smaak en het smaken. En zo is er verschil tussen het geloof en het geloven. Dat geloof is als het ware die bol, met eerbied gesproken, die God de Heilige Geest in de wedergeboorte komt te planten in het hart van de zondaar. Dan kunnen er tijden overheen gaan dat we in het leven van zo'n mens donkere aarde zien. Maar de planting van het geloof is er. Wat is nu nodig? Dat door de inwerkende kracht van de Heilige Geest die plant van het geloof een bloem gaat worden met geur, schoonheid en kleur. Met andere woorden: het geloof moet geloven worden. De hebbelijkheid van het geloof moet tot de dadelijkheid van het geloven komen, tot de oefeningen van het geloof. In Zondag 7 wordt, met eerbied gesproken, gezegd wat er in die bloembol zit.

Er wordt in Zondag 7 ook beschreven wat er gebeurt als die bol gaat ontkiemen en als de oefeningen van het geloof er zijn. Dat wordt ons hier beschreven. Die oefeningen van het geloof - we mogen ook zeggen 'de daden van het geloof' - dat zijn er drie. We laten het beeld los. Bij een bloem heb je een wortel, een steel, een kelk, bladeren, geur en kleur. Maar bij het geloof zijn er maar drie oefeningen, drie geloofsdaden: kennis, toestemming en vertrouwen. Als u vanavond Zondag 7, in het bijzonder vraag 21, nog eens doorleest, dan zult u dat tweede woord dat ik zojuist noemde, missen. Er wordt hier wel gesproken over een zeker weten of kennis, en halverwege het antwoord lees ik van een vast vertrouwen. Maar het woord toestemming ontbreekt. Toch wordt het wel genoemd, al ontbreekt het woord. Laten we het eens bezien.

In de eerste plaats is er in het geloof een 'stellig weten of kennis.' Het geloof is dus ook geplant in het verstand, niet alleen in het hart maar ook in het verstand. Het hart wordt vernieuwd, de wil wordt vernieuwd, de hartstochten worden gezuiverd, het verstand wordt verlicht. Het geloof is een stellig weten of kennis. We moeten oppassen dat we geen verschrikkelijke fout maken die meermalen gemaakt is als het over Zondag 7 gaat. Er zijn altijd leraren geweest die Zondag 7 zo verklaard hebben alsof het zaligmakend geloof het historische geloof zou zijn plus het zaligmakend vertrouwen. Dat zou dan betekenen dat de mens historisch geloof nodig heeft om de Bijbel te kennen en om te weten wat er in Gods Woord staat en om te weten hoe God een mens bekeert. Maar daarbij moet dan nog komen een vertrouwen dat ook mij mijn zonden vergeven zijn. Gemeente, dat is zo'n vergissing! Het zaligmakend geloof bestaat niet uit historisch geloof plus vertrouwen, maar in het zaligmakend geloof is alles Goddelijk, wonderlijk en nieuw. Ook de kennis, ook het weten. Nee, Ursinus en Olevianus hebben hier niet willen zeggen dat die kennis een kennis is die in ons verstand zit. Nee, gemeente, zodra de Heere het geloof in het hart van Zijn kinderen plant, krijgen ze een verlicht verstand. Dan kan het zijn dat ze voor die tijd veel hebben menen te weten van God, van Zijn Woord, van Zijn dienst, maar het wordt alles nieuw. Ik gebruik vaak het voorbeeld van Saulus van Tarsen. Die man had veel kennis. Daar gaan we geen kwaad woord van zeggen; we gaan geen lans breken voor de domheid. Er zijn mensen die menen dat het een bepaalde godzaligheid is als een mens zo dom mogelijk blijft, zijn leven lang, dat hij nooit wat onderzoekt. Maar dat is niet juist. Paulus heeft later nooit gezegd dat hij er spijt van had dat hij aan de voeten van Gamaliël gezeten had in zijn jeugd. Maar als hij op de grond valt voor de poorten van Damascus en hij schreeuwt het uit: 'Wie zijt Gij, Heere?' en als hij in het huis van Judas in de straat genaamd de Rechte drie dagen en nachten niet eet en drinkt en niet ziet, dan krijgt hij in die driemaal vierentwintig uur meer onderwijs in de theologie dan Gamaliël hem ooit heeft kunnen geven. Toen heeft God zijn verstand verlicht. Toen kreeg hij te zien wie God is. Voorheen was het woordje 'God' maar een klank voor hem. Hij kreeg te zien wat zonde is. Dat was ook maar een woord voor hem geweest. Nu zag hij het. Nu kende hij het. Hij kreeg ook te zien wat genade is. Dat was ook maar een woord geweest. Hij kreeg te zien wat Gods wet is. Hij had er duizendmaal over gepraat, maar nooit geweten wat het was.

Het is een bovennatuurlijke kennis. Een enkele schriftplaats spreekt ervan: 'De

natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden. Doch de geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen.' De Heere Jezus heeft gezegd: 'Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve de kinderkens geopenbaard.' En als Petrus zijn belijdenis mag uitspreken, zegt de Heere Jezus tegen hem: 'Zalig zijt gij, Simon Bar-Jona; want vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is.'

Wat is de toestemming? Al wordt het woord niet genoemd, het staat er wel met deze woorden: 'Waardoor ik alles voor waarachtig houd wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft.' Misschien denkt u: dat doe ik ook. Ik geloof ook alles wat er in de Bijbel staat. Ik geloof in de werkelijkheid van de zondeval, ik geloof dat de slang gesproken heeft, ik geloof alles. Ik houd alles voor waar wat er in Gods Woord staat... Wacht even, gemeente, dat staat er niet. Er staat niet: 'waardoor ik alles voor waar houd'; er staat: 'waardoor ik alles voor waarachtig houd'. Waarachtig. God wordt waarachtig in het leven van Zijn Kerk. Zijn Woord wordt waarachtig. Dat betekent niet alleen maar dat ik ga geloven dat de Bijbel waar is, maar dat betekent dat ik voor de ontzaglijke vloek van de heilige God in Zijn Woord leer beven en leer vallen. Dan ga ik het voor waarachtig houden als God over mijn leven zegt: Gij zijt vervloekt omdat u niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen.

Maar dat geloof leert ook voor waarachtig houden het heilig Evangelie van Christus en het leert ervoor vallen. Het vertrouwen, dat werkt de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart, zo staat er. We hebben eerst gehoord dat de kennis van de zonde door de wet is, niet door het Evangelie. Nu horen we dat het zaligmakend vertrouwen nooit door de wet in het hart gewerkt kan worden, maar door het Evangelie. 'Dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om der verdienste van Christus wil.' Dan mag het geloof, als het vertrouwen in oefening is, zakken en zinken op de bloedgerechtigheid van het Lam. Dan gaat er een mijnende kracht mee gepaard. Dan is het niet alleen voor anderen. Dan geloven we niet alleen dat Gods volk zalig zal worden, maar dan is het altijd met toepassing op mijzelf. Dat is geloof. En daarom, als dit nu het geloof in zijn wezen is, wat hier staat, dan moet ik er twee dingen van zeggen. In de eerste plaats dit: er zijn mensen die het altijd geloven dat volkomen gerechtigheid en genoegdoening hun geschonken is, die nooit meer twijfelen.

Met hen zou ik niet mee durven reizen. Maar er zijn ook mensen die het nooit geloven, en die zijn het ook niet. Als het geloof in oefening is, dan is er dit: 'niet alleen anderen, maar ook mij.' Dat is er bij de geoefende Kerk, maar dat is er ook bij de allerkleinste kindertjes in het leven der genade. Als het maar in oefening is.

We zingen samen Psalm 68 vers 10:

Geloofd zij God met diepst ontzag!
Hij overlaadt ons, dag aan dag,
Met Zijne gunstbewijzen;
Die God is onze zaligheid.
Wie zou die hoogste Majesteit
Dan niet met eerbied prijzen?
Die God is ons een God van heil;
Hij schenkt, uit goedheid, zonder peil,
Ons 't eeuwig zalig leven;
Hij kan, en wil, en zal in nood,
Zelfs bij het naad'ren van den dood,
Volkomen uitkomst geven.

Eén misverstand willen we nog ophelderen als we het antwoord lezen op vraag 21. Het geloof is een vast vertrouwen 'dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is.' Misschien zegt u: 'Ik herinner u eraan dat u aan het begin zei dat als dit gemist werd, de mens dan alles mist. Ja, dan mis ik alles. Ik heb bij ogenblikken dit wel eens mogen zeggen in mijn leven en mogen geloven. God is Getuige. Ik heb wel eens een ogenblik mogen mijnen en toen was er in de Heere een onuitsprekelijke volheid. Toen heb ik mijn zonden gezocht en ik heb ze niet kunnen vinden. Maar er zijn zoveel andere tijden. Als u nu aan me vraagt of ik dit geloof, dan kan ik alleen maar zeggen dat ik dat vaste vertrouwen mis.' Kom, bekommerden, luister goed. Als de onderwijzer dit hier zegt, dan spreekt hij over het wezen van het geloof. En als hij het over het vaste vertrouwen heeft, dan heeft hij het over die oefening. Weet u nog het beeld van de bol en de bloem? Hier geurt de bloem. Maar de onderwijzer wil hier niet zeggen dat dit de verzekerdheid des geloofs is. Het welwezen van het geloof, de verzekerdheid des geloofs bestaat hierin, dat Gods kind mag weten dat zijn aandeel aan

Christus bij God vastligt, dat hij verzekerd is van zijn staat bij God. Dan kan hij over zijn stand nog jarenlang bekommerd zijn, maar zijn staat ligt vast. Maar daar gaat het hier niet over. Laten we dat toch goed onderscheiden. Daar gaat het in Zondag 23 over, maar nu niet.

Mag ik een voorbeeld uit de Schrift gebruiken? De storm op zee. Wat hadden die discipelen het zwaar. De wind was hun tegen. Het kon zo vreselijk bulderen daar op die Zee van Galilea, tussen die rotsen in. Het waren ervaren vissers, maar ze waren zo benauwd. Het was zo donker. En ze hebben er heel geen erg in, ze hebben er geen seconde aan gedacht dat er Eén was Die op de berg voor hen bad. Ze hadden geen oog op Hem, echt niet. En in de vierde nachtwake, als het op het donkerst van de nacht is, komt die beminnelijke Vorst des Levens naar hen toe. Ze schreeuwen van angst, omdat ze denken dat het een spooksel is. De discipelen waren toch bekeerde mensen, mensen met genade. Ze hadden de Heere Jezus in Zijn omgang op aarde gekend. O, wat blijft er in zulke ogenblikken toch weinig van je bekering over, gemeente. Ze schreeuwen het uit. Maar Jezus spreekt hen terstond aan: 'Zijt goedsmoeds, Ik ben het, vreest niet.' En wat zegt Petrus? 'Heere, indien Gij het zijt, gebied mij tot U te komen op het water.' Hij denkt er niet aan om overboord te stappen. Let daar goed op. Maar hij weet heel goed dat hij op de golven lopen kan als de Heere het zegt, anders niet. Kijk, daar hebt u het geloof in de oefening. Twee minuten daarvoor was Petrus aan het roeien voor zijn leven. Eén minuut daarvoor schreeuwde hij van angst. Maar als de Heere Zich openbaart, dan zegt Petrus: 'Als U het bent, dan kom ik.' Daar hebt u het geloof.

Voelt u het verschil? Het kan zijn dat het geloof er is in de hebbelijkheid, maar dat het ontbreekt in de oefening. Dat wil Zondag 7 ons leren. Als wij die Petrus zo gezien hadden met die riemen en we hadden hem van angst horen schreeuwen toen Jezus naar hem toe kwam, dan hadden we gezegd dat het een man zonder genade was. Maar gelukkig doet de Heere dat niet. 'Zijt goedsmoeds, Ik ben het, vreest niet.' En als Petrus vraagt of de Heere wil gebieden dat hij tot Hem moet komen, dan zegt de Heere Jezus maar één woord: 'Kom.' Meer heeft Petrus niet nodig. Eén woordje is genoeg voor de Kerk. Daar kunnen ze zich met lichaam en ziel aan toebetrouwen. Dan stappen ze zo overboord en ze lopen. Zie wat het geloof vermag. 'Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet.' Het geloof in zijn oefening. 'Maar ziende de sterke wind, werd hij bevreesd.' Daar gaat hij. Waar is zijn geloof nu? Ach, dat geloof is er nog wel, maar het geloven niet meer, de

oefening is er niet meer. Als Petrus verdronken was, was hij zeker naar de hemel gegaan. Heus. Het geloof had hem verenigd met Christus in de wedergeboorte, maar de oefeningen was hij kwijt. Hij kon ook niet geloven wanneer hij wilde. Vandaag de dag zijn er zoveel die kunnen geloven als ze willen. Maar Petrus niet. 'En als hij begon neder te zinken, riep hij, zeggende: Heere, behoud mij!' En Jezus stak Zijn hand uit. Daar hebt u Zondag 7 getekend uit de Schrift. En Zondag 23? Wilt u een man horen die verzekerd is van zijn staat? Een man die mag weten in Wie hij geloofd heeft? We noemen u dezelfde Petrus, maar dan op de pinksterdag. 'Mannen broeders', zo begint hij zijn pinksterpreek. Dan komt hij terecht in het alreinigende bloed van het Lam. Kijk, dat is een andere Petrus. En daarom, volk van God, wees niet te moedeloos, te verslagen als u dit hier leest in Zondag 7. Wees eens eerlijk, dat is toch wel eens waar geweest voor u: 'niet alleen anderen, maar ook mij.' Dat mag u toch niet ontkennen? Het is er niet altijd. Maar het is toch ook niet zo dat het er nooit geweest is? Toen de Heere kwam en de Heere sprak, toen was het er. Al was het in het bruisen van de golven, in het woeden van de baren. Toen kon het. Maar letten we nog op onze derde gedachte.

3. Dat geloof wordt verwoord in de belijdenis

'Wat is dan een christen nodig te geloven?' Het antwoord luidt: 'Al wat ons in het Evangelie beloofd wordt, hetwelk ons de Artikelen van ons algemeen en ongetwijfeld christelijk geloof in een hoofdsom leren.'

Het geloof richt zich op het hele Woord. Alles wat God in dat Woord geopenbaard heeft, houdt Gods Kerk voor waarachtig. Maar het geloof richt zich bijzonder op het Evangelie. Zo staat het er. 'Alles wat ons in het Evangelie beloofd wordt.' De onderwijzer gaat spreken over de belijdenis, de Twaalf Artikelen, de Apostolische Belijdenis. Die noemt hij de belijdenis 'van ons algemeen en ongetwijfeld christelijk geloof.' Zo heet de belijdenis. Algemeen. Katholiek. Denk erom, de roomse kerk is de katholieke kerk niet, hoor. Katholiek betekent 'algemeen, over de wereld verbreid'. Met andere woorden: waar de wildste volkeren wonen, maar waar God door Woord en Geest werkt, daar zal deze belijdenis worden omhelsd. Deze belijdenis is ook 'ongetwijfeld'. Dat betekent niet dat er nooit aan getwijfeld wordt. Gods kinderen twijfelen zelfs in ogenblikken van strijd. Het betekent dat de belijdenis die hier beleden wordt, vastligt in het werk Gods en in het werk van een Drie-enig God.

De inhoud van die belijdenis hopen we in de komende tijd te behandelen, als

de Heere ons het leven spaart. Alleen dit: 'Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen.'

Laten we onszelf eerlijk onderzoeken, jongens en meisjes, ouderen. Hebben we kennis aan dit geloof, dat verenigt met Christus? Hebben we kennis aan dit geloof, dat ons een bovennatuurlijke kennis geeft van God en van Zijn Woord, dat ons hartelijk doet toestemmen het ganse Woord en voor waarachtig doet houden Wet en Evangelie, vloek en zegen? Hebben we kennis aan dit geloof, dat ons bij ogenblikken doet geloven met een vast vertrouwen, dat het niet alleen voor Gods Kerk is, maar (eeuwig wonder) ook voor mij! Amen.